

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 424/2023-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného KRION Partners s. r. o., Palisády 50, Bratislava, a JANÍČEK LEGAL s. r. o., Kominárska 2, 4, Bratislava, proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/37/2020 z 31. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/37/2020 z 31. marca 2022 v jeho prvom výroku **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/37/2020 z 31. marca 2022 v jeho prvom výroku **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 023,96 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi KRION Partners s. r. o., Palisády 50, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prvým výrokom rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/37/2020 z 31. marca 2022 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ktorým najvyšší súd zamietol dovolanie sťažovateľa proti výroku rozsudku krajského súdu, ktorý sa týkal úrokov z omeškania. Napadnutý výrok rozsudku najvyššieho súdu žiada v tejto časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Tiež žiada priznať finančné zadost'učinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Dňa 20. júna 2012 podal sťažovateľ na Okresnom súde Bratislava I žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, prostredníctvom ktorej sa proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, domáhal i) náhrady škody vo výške 248 955 eur spoločne s úrokom z omeškania; ii) náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur a iii) náhrady trov konania. Sťažovateľ podal 24. augusta 2011 žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na ministerstve spravodlivosti. Šesťmesačná lehota od podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody uplynula 24. februára 2012. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) účinnom v čase podania žaloby „*ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde*“.

3. Žaloba bola podaná ešte pred prijatím novely zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) č. 412/2012 Z. z. z 27. novembra 2012, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2013 a ktorá zaviedla úplne nové ustanovenie § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu týkajúce sa úrokov z omeškania: „*Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.*“ Novela neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia.

4. Žaloba sťažovateľa spočívala v uplatnení nároku na vrátenie dražobnej zábezpeky, ako aj doplatku najvyššieho podania v celkovej výške 248 955 eur s prisl., ktoré sťažovateľ zložil, resp. uhradil v rámci svojej účasti na dražbe nehnuteľností v exekučnom konaní sp. zn. EX/1487/06, z dôvodu, že Okresný súd Trenčín uznesením sp. zn. 59Er/2189/2006 z 10. septembra 2009 neschválil príklep udelený sťažovateľovi na dražbe konanej 30. januára 2009 na exekútorskom úrade nebohého súdneho exekútora RNDr. Mgr. Jozefa Podmanického, ktorý sťažovateľovi tieto peňažné prostriedky zaplatené v dražbe nevrátil.

5. Sťažovateľ dobu vzniku nesprávneho úradného postupu viaže na 13. október 2009, teda deň po právoplatnosti uznesenia o neschválení príklepu. Sťažovateľ počas celého konania tvrdil, že na skutkový stav sa aplikuje zákon o zodpovednosti za škodu v znení jeho novely č. 517/2008 Z. z., ktorý neobsahoval žiadne osobitné ustanovenie o úrokoch z omeškania (neobsahoval nový § 16 ods. 4) a odkazoval na Občiansky zákonník ako na subsidiárny predpis. Zákon o zodpovednosti za škodu v znení jeho novely č. 517/2008 Z. z. ustanovoval: „*Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.*“ Táto skutočnosť je podstatná pre posúdenie ústavnej sťažnosti sťažovateľa a aj rozhodnutí všeobecných súdov.

6. Vzhľadom na to, že pôvodný súdny exekútor zomrel 14. decembra 2009, bol ustanovený náhradný exekútor, ktorý však odmietol sťažovateľovi sumu 248 955,00 eur vrátiť a odporučil mu uplatniť si tento nárok v dedičskom konaní po nebohom pôvodnom exekútorovi.

7. Sťažovateľ si svoj nárok na zaplatenie sumy vo výške 248 955,00 eur uplatnil 29. januára 2010 aj prihlásením svojej pohľadávky v celej výške do dedičského konania po pôvodnom súdnom exekútorovi. Dňa 13. februára 2014, teda 20 mesiacov po podaní žaloby, bola sťažovateľovi jediným dedičom uhradená suma vo výške 60 012,35 eur. Sťažovateľ zobral následne žalobu v časti 60 012,35 eur späť a požadoval zaplatenie sumy 188 942,65 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 10 % ročne zo sumy 103 000,00 eur od 30. januára 2009 do 13. februára 2014, vo výške 8,25 % ročne zo sumy 42 987,65 eur od 14. februára 2014 do zaplatenia a vo výške 10 % ročne zo sumy 145 955,00 eur od 5. februára 2009 do zaplatenia.

8. Dňa 9. januára 2017 vydal Okresný súd Bratislava I prvý rozsudok vo veci samej sp. zn. 18C/126/2012 a priznal sťažovateľovi náhradu škody vo výške 188 942,65 eur spoločne s úrokom z omeškania vo výške 10 % ročne zo sumy 103 000,00 eur od 8. januára 2010 do 13. februára 2014 a s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 42 987,65 eur od 14. februára 2014 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 10 % ročne zo sumy 145 955,00 eur od 8. januára 2010 do zaplatenia. Nad rámec uvedených nárokov okresný súd priznal sťažovateľovi aj nemajetkovú ujmu a náhradu trov konania.

9. Krajský súd toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru sa žalovaná nemohla dostať do omeškania 25. februára 2012, t. j. dňom nasledujúcim po uplynutí 6-mesačnej lehoty. Na základe právoplatne skončeného dedičského konania po pôvodnom exekútorovi bola totiž žalobcovi 13. februára 2014 vyplatená suma 60 012,35 eur a až týmto dňom bola ustálená výška škody, za ktorú zodpovedá žalovaná. Preto najskôr dňom 14. februára 2014 začala žalobcovi plynúť 6-mesačná lehota uvedená v § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu a táto lehota uplynula dňom 13. augusta 2014 a až týmto dňom sa žalovaná dostala do omeškania so zaplatením

náhrady škody žalobcovi. Žalobca podal žalobu na súde prvej inštancie 22. júna 2012, teda ešte pred skončením dedičského konania, teda predčasne, pretože v tom čase ešte nebola ustálená výška škody. Ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku však výška škody už ustálená bola, a teda predčasnosť podania žaloby sa zhojila.

10. Podľa sťažovateľa krajský súd aplikoval § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu, ktorý však v čase podania žaloby neexistoval a súčasťou právneho poriadku sa stal až od 1. januára 2013, teda vyše 6 mesiacov po podaní žaloby. Krajský súd tak podľa sťažovateľa aplikoval hmotnoprávnu normu na sťažovateľov prípad retroaktívne.

11. Dňa 20. júla 2018 vydal Okresný súd Bratislava I v poradí druhý rozsudok sp. zn. 18C/126/2012, ktorým sťažovateľovi priznal nárok na náhradu škody vo výške 188 942,65 eur spoločne s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 188 942,65 eur od 14. augusta 2014 až do zaplatenia a vo zvyšnej časti úrokov z omeškania žalobu zamietol, pričom rovnako zamietol aj sťažovateľov nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Okresný súd určil začiatok doby omeškania žalovanej v súlade s pokynom krajského súdu, teda od 14. augusta 2014.

12. Proti druhému rozsudku Okresného súdu Bratislava I podala žalovaná, ako aj sťažovateľ odvolanie. O odvolaní rozhodol krajský súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 6Co/116/2019-333 z 29. mája 2019, ktorý napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil v meritórnych výrokoch. Krajský súd k začiatku plynutia omeškania doplnil: *„Súdny exekútor bol povinný vrátiť žalobcovi dražobnú zábezpeku po právoplatnosti uznesenia OS v Trenčíne z 10.09.2009... teda v roku 2009. Štát sa však mohol dostať do omeškania so zaplatením náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora až po tom, ako žalobcovi vznikla vyčísliteľná škoda, teda po tom, ako mu bola vyplatená suma 60.012,35 eur v dedičskom konaní po súdnom exekútorovi a po uplynutí 6 - mesačnej lehoty uvedenej v § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 517/2008 Z. z. (teda v znení platnom ku dňu právoplatnosti uznesenia o nechválení príklepu), resp. v § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v platnom znení. Štátu totiž nemôže vzniknúť povinnosť zaplatiť poškodenému náhradu škody skôr, než táto reálne vznikne, t j. možno ustáliť jej výšku. V prejednávanej veci žalobcovi v tomto zmysle vznikla škoda až momentom, keď mu v dedičskom konaní po súdnom exekútorovi bola vyplatená suma 60.012,35 eur.“* Krajský súd tak podľa sťažovateľa považoval ustanovenie § 16 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu v znení zákona č. 517/2008 Z. z. za identické s ustanovením § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu v znení účinnom od 1. januára 2013.

13. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom vo vzťahu k začiatku omeškania namietal i) časovú aplikáciu správneho znenia zákona o zodpovednosti za škodu, ktorý bol rozhodujúci pre právne posúdenie veci; zákon o zodpovednosti za škodu v znení novely č. 517/2008 Z. z. neobsahoval ustanovenie § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu (nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu), ii) nesprávne posúdenie vzťahu medzi náhradou škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu a bezdôvodným obohatením (odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne od sp. zn. 2MCdo/13/2013, keď uviedol, že náhrada škody je v pomere subsidiarity k bezdôvodnému obohateniu), iii) časovú aplikáciu zákona o zodpovednosti za škodu (odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne od rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/153/2015, podľa ktorého je zákon o zodpovednosti za škodu hmotnoprávny predpis, k čomu dospel aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 754/2016).

14. O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom. Vo vzťahu k napadnutému výroku týkajúcemu sa úrokov z omeškania dovolanie zamietol. Rozsudok krajského súdu vo zvyšných výrokoch (náhrada nemajetkovej ujmy a trovy konania) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

15. Vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu časovej aplikácie zákona o zodpovednosti za škodu najvyšší súd uviedol, že považuje napadnuté rozhodnutie za dostatočne odôvodnené a úvahy krajského súdu sú dostatočne zrejmé (bod 9 napadnutého rozsudku). Pre rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo potrebné zaoberať sa rozhodnutiami sp. zn. 4Cdo/153/2015 a sp. zn. III. ÚS 754/2016, ktoré charakterizovali zákon o zodpovednosti za škodu ako hmotnoprávny predpis. Odvolací súd ustálil dátum omeškania a k tomu priradil existujúcu a účinnú právnu úpravu (bod 10). Napadnuté rozhodnutie podľa dovolacieho súdu vadou podľa § 420 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) netrpí.

16. Vo vzťahu ku konkurencii náhrady škody a bezdôvodného obohatenia uviedol, že táto bola riešená vo viacerých rozhodnutiach (poukazujúc na osem rozhodnutí najvyššieho súdu a tri rozhodnutia ústavného súdu), a dospel k záveru, že právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci môže osoba uplatniť len vtedy, ak sa nemôže úspešne domáhať práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Tiež poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C -168/15. Právny názor vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 2MCdo/13/2013 sa považuje za prekonaný a je ojedinelým vybočením od už v súčasnosti ustálenej neskoršej praxe (body 13 – 16), preto nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe v tejto otázke.

17. Vo vzťahu k tretej námietke najvyšší súd uviedol, že oba súde v základnom konaní dospeli k záveru, že štát sa mohol dostať do omeškania so zaplatením náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora až po tom, ako žalobcovi vznikla skutočná vyčísliteľná škoda, teda po tom, ako mu bola vyplatená suma 60 012,35 eur v dedičskom konaní po súdnom exekútorovi a po uplynutí 6-mesačnej lehoty uvedenej v § 16 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu v znení zákona č. 517/2008 Z. z. (teda v znení platnom ku dňu právoplatnosti uznesenia o neschválení príklepu), resp. v § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu v platnom znení. Odvolací súd teda nastolenú právnu otázku neriešil, preto v tomto prípade dovolateľ v dovolaní nevymedzil právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

18. Sťažovateľ namietané porušenie práv a slobôd vidí v tom, že a) najvyšší súd (aj nižšie súde) aplikoval zákon o zodpovednosti za škodu na sťažovateľov prípad retroaktívne a v rozpore s vlastnou rozhodovacou praxou interpretoval zákon o zodpovednosti za škodu ako procesnoprávny predpis, hoci išlo o hmotnoprávny predpis; b) najvyšší súd rozhodol v rozpore s vlastnou ustálenou rozhodovacou praxou, keďže odlišne od tejto ustálenej rozhodovacej praxe nesprávne právne posúdil vzťah medzi náhradou škody a bezdôvodným obohatením; c) najvyšší súd nepredložil dovolanie veľkému senátu, hoci konštatoval viaceré odlišné rozhodnutia najvyššieho súdu na túto právnu otázku.

19. Vo vzťahu k námietke uvedenej v bode a) sťažovateľ uvádza, že k nesprávnemu úradnému postupu došlo 13. októbra 2009, teda deň po právoplatnosti uznesenia o neschválení príklepu. K tomuto dňu bol účinný zákon o zodpovednosti za škodu v znení jeho novely č. 517/2008 Z. z., ktorý k tomuto dňu ani ku dňu podania žaloby neobsahoval žiadnu osobitnú úpravu týkajúcu sa úrokov z omeškania. Ustanovenie § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu, ktorý už obsahoval výslovnú úpravu úrokov z omeškania, sa stal účinným až od 1. januára 2013. Novela č. 412/2012 Z. z., ktorou bol do zákona o zodpovednosti za škodu doplnený § 16 ods. 4, neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia, ktorými by sa upravovali vzťahy vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona. Napriek tomu krajský súd na § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu odkazuje a dovolací súd uvádza, že túto otázku krajský súd vôbec neriešil. Okrem toho dovolací súd stotožnil obe ustanovenia, hoci obsahovali odlišnú úpravu úrokov z omeškania. Podľa sťažovateľa došlo k retroaktívnej aplikácii zákona o zodpovednosti za škodu a navyše ho aplikovali ako procesnoprávny predpis, čo je v rozpore s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/153/2015. Aj z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016 vyplýva, že súdy majú aplikovať zákon o zodpovednosti za škodu v znení účinnom ku dňu vydania nezákonného rozhodnutia alebo ku dňu vzniku nesprávneho úradného postupu. Novela umožnila súdom určiť začatie doby omeškania aj neskôr ako po uplynutí 6 mesiacov od podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Aplikáciou § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu súdy posunuli moment omeškania sťažovateľa o približne dva roky, keď určili začiatok omeškania na 14. august 2014, pričom 6 mesiacov od podania žiadosti sťažovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody uplynulo už 24. februára 2012. Ak dovolací súd konštatuje, že odvolací súd vôbec neriešil otázku časovej aplikácie zákona o zodpovednosti za škodu, tak je táto úvaha jednak nesprávna, ale aj nedostatočne odôvodnená. Sťažovateľ mal právo na úroky z omeškania od vzniku nesprávneho úradného postupu spôsobujúceho škodu (t. j. vzniku škody) sťažovateľovi (13. októbra 2009) alebo najneskôr po uplynutí 6 mesiacov od podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (t. j. od 25. februára 2012). Rozsudkom najvyššieho súdu tak nedošlo k úplnej náhrade škody spôsobenej orgánom verejnej moci.

20. Vo vzťahu k námietke uvedenej v bode b) poukazuje sťažovateľ na to, že z judikatúry, na ktorú odkazuje dovolací súd v napadnutom rozsudku, vôbec nevyplývajú také závery, aké najvyšší súd tvrdil. Najvyšší súd závery tejto judikatúry svojvoľne deformoval v neprospech sťažovateľa. Sťažovateľ poukazuje na odklon od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/75/2015 z 23. marca 2016, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod R 74/2016 a predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Sťažovateľ analyzuje jednotlivé rozhodnutia a poukazuje aj na skutočnosť, že je potrebné vnímať rozdiel medzi tým, či nárok na náhradu škody a bezdôvodné obohatenie existujú voči rôznym osobám alebo nie. Tiež poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/298/2020 z 27. apríla 2022 (teda približne mesiac po vydaní napadnutého rozsudku), ktoré je analogické so situáciou sťažovateľa a vyznelo v prospech poškodených.

21. Vo vzťahu k námietke uvedenej v bode c) sťažovateľ namieta, že najvyšší súd konštatoval svoju rozdielnu rozhodovaciu prax, navyše došlo aj k odklonu od R 74/2016, ktorý však v rozsudku vôbec nebol zohľadnený. Podľa sťažovateľa vznikla dovolaciemu súdu povinnosť predložiť vec veľkému senátu, poukazujúc na rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 46/2020, II. ÚS 139/2021 a I. ÚS 189/2021.

22. Sťažovateľ v doplnujúcom podaní poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo/74/2022 z 31. mája 2023, ktoré potvrdzuje argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej sťažovateľ nebol povinný najskôr požadovať náhradu od pôvodného súdneho exekútora a až po neúspešnom domáhaní sa náhrady mohol uplatniť svoj nárok voči žalovanej (Slovenskej republike – ministerstvu spravodlivosti).

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

23. Najvyšší súd vo svojom vyjadrení uviedol, že trvá na dôvodoch, pre ktoré dovolanie zamietol. V konaní pred súdmi nižších inštancií nezistil žiadne procesné pochybenie, ktoré by znamenalo porušenie práva na spravodlivý proces, ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe v otázke konkurencie nárokov na náhradu škody a bezdôvodného obohatenia.

24. Zúčastnená osoba (žalovaný v konaní pred všeobecnými súdmi) sa k ústavnej sťažnosti nevyjadril.

25. Sťažovateľ vo svojej replike poukazuje na to, že najvyšší súd sa vôbec konkrétne nevyjadril ani k retroaktívnej aplikácii zákona o zodpovednosti za škodu a ani k jednotlivým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktorými sťažovateľ preukazoval odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zároveň poukazuje na skutočnosť, že 28. septembra 2022 rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 6Co/47/2022 o časti nároku sťažovateľa – o náhrade nemajetkovej ujmy. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 5Cdo/46/2023. Sťažovateľ je toho názoru, že po prípadnom zrušení sťažnosťou napadnutého rozsudku je vhodné tieto dve dovolacie konania spojiť, pretože sa navzájom ovplyvňujú a je vhodné rozhodnúť o trovách konania tiež len jedným rozhodnutím.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

26. Z hľadiska ústavného posúdenia veci je potrebné rešpektovať právomoc všeobecných súdov interpretovať právne predpisy. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Právne závery všeobecných súdov sú predmetom kontroly zo strany ústavného sudu v prípade, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. US 43/04). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

27. Vo vzťahu k prvej námietke sťažovateľa treba uviesť, že v čase vzniku nároku na náhradu škody spôsobenú orgánom verejnej moci zákon o zodpovednosti za škodu neobsahoval žiadne osobitné ustanovenie o úrokoch z omeškania a o začiatku omeškania. Osobitná úprava úrokov z omeškania a začiatku omeškania (§ 16 ods. 4) bola do tohto zákona doplnená až novelou č. 412/2012 Z. z. účinnou od 1. januára 2013. Sťažovateľovi vznikla škoda v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekútora, ktorý sťažovateľovi nevrátil peňažné prostriedky, ktoré sťažovateľ zložil ako dražobnú zábezpeku, resp. doplatok najvyššieho podania na exekučnej dražbe. Vzhľadom

k tomu, že išlo o nárok na náhradu škody (čo však platí aj pre nárok na bezdôvodné obohatenie), kde zákon neustanovuje splatnosť nároku veriteľ'a, je potrebné pri splatnosti nároku na náhradu škody vychádzať z § 563 Občianskeho zákonníka a veriteľ' je povinný dlžníka o plnenie požiadať. V nasledujúci deň (ak veriteľ' neurčí dlhšiu lehotu) je dlžník povinný plniť, a v prípade márneho uplynutia tejto lehoty sa dlžník dostáva na ďalší deň do omeškania (§ 517 Občianskeho zákonníka). Z ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ náhradného exekútora o plnenie požiadal (bod 9 ústavnej sťažnosti), ten ho však odkázal na uplatnenie nároku v dedičskom konaní po pôvodnom exekútorovi. Náhradný exekútor sa tak dostal do omeškania v deň, ktorý nasledoval po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie (zo spisu nevyplýva, že sťažovateľ vyzval na vrátenie dražobnej zábezpeky pôvodného exekútora; ak by to tak bolo, omeškanie vzniká v zmysle už uvedeného už vo vzťahu k výzve pôvodnému exekútorovi). Omeškaním vzniká nárok na úrok z omeškania. Úroky z omeškania kompenzujú neskoršie poskytnutie plnenia a zníženú časovú hodnotu peňazí. Tvoria prirodzenú súčasť pohľadávky na náhradu škody ako jej príslušenstvo (pozri aj III. ÚS 309/2020, bod 23).

28. Právna úprava v § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu účinná od 1. januára 2013 síce ustanovuje, že príslušný orgán je v omeškaní najskôr dňom oznámenia, že nárok na náhradu škody neuspokojí, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, avšak táto úprava sa na situáciu sťažovateľ'a nevzťahuje, pretože je účinná od 1. januára 2013 a nevzťahuje sa na nároky, ktoré už vznikli. Ide o osobitnú hmotnoprávnu úpravu omeškania v prípade nároku na náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá sa vzťahuje na nároky z omeškania, ktoré vznikli v čase účinnosti tejto normy.

29. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že skutočnosť, že zákon o zodpovednosti za škodu nariaďuje obligatórne mimosúdne predbežné prerokovanie nároku, neznamená to, že v čase tohto prerokovania dlžník (štát) nebol v omeškaní podľa zákona o zodpovednosti za škodu účinnom do 31. decembra 2012, a to aj napriek tomu, že právo žalovať (*actio nata*) vzniklo až po tomto predbežnom prerokovaní nároku. Podobná právna úprava je obsiahnutá aj v § 3 ods. 5 písm. d) zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je veriteľ' v spotrebiteľskom vzťahu povinný dlžníka vyzvať na zaplatenie pred podaním žaloby, hoci táto povinnosť nemá vplyv na deň vzniku omeškania.

30. Preto možno uzavrieť, že v prípade sťažovateľ'a nemožno na jeho právne postavenie aplikovať § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu, pretože toto ustanovenie v čase vzniku omeškania dlžníka neexistovalo, ale je potrebné aplikovať § 563 Občianskeho zákonníka.

31. Druhá námietka sťažovateľ'a smeruje k nesprávnemu posúdeniu vzťahu medzi náhradou škody a bezdôvodným obohatením. Všeobecné sudy argumentujú tým, že škoda nemôže vzniknúť skôr, ako je ustálená jej výška. Podľa všeobecných súdov v prípade sťažovateľ'a došlo k ustáleniu výšky škody až potom, ako mu bola v rámci dedičského konania zaplatená suma 60 012,35 eur. Vychádzali pritom z názoru, že právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci možno uplatniť len vtedy, ak sa osoba nemôže úspešne domôcť práva na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tretej osobe. Najvyšší súd poukazuje na viaceré rozhodnutia, z ktorých má tento záver vyplývať. Po preskúmaní týchto rozhodnutí ústavný súd dospel k záveru, že tieto rozhodnutia neriešia analogickú skutkovú situáciu.

32. V rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/128/2019 išlo o skutkovo odlišnú situáciu, a to v tom, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia by smerovalo voči tretej osobe, a to osobe, ktorá na základe nezákonnej exekúcie získala plnenie ako oprávnený. Išlo teda o osobu odlišnú od súdneho exekútora, pričom navyše exekútor v tejto veci konal na základe exekučného titulu, ktorý bol neskôr zrušený. Obdobná skutková situácia vyplýva aj z rozhodnutia sp. zn. 4Cz 110/84, kde manžel ako poškodený plnil manželke výživné v exekučnom konaní, pričom exekučné tituly boli neskôr súdom zrušené. Najvyšší súd konštatoval, že poškodený sa mal najskôr domáhať plnenia od bývalej manželky. Aj v rozhodnutiach sp. zn. 8Cdo/88/2017, sp. zn. 6Cdo/9/2016 (kde súdy ani neskúmali, v koho dispozičnej sfére sú peňažné prostriedky), sp. zn. 4MCdo/3/2014 (kde žalobca na základe nezákonných rozhodnutí plnil tretím osobám – poskytovateľom energetických médií), sp. zn. 4 Cdo/199/2005 (peniaze mala v dispozícii tretia osoba) išlo o situácie, keď možnosť domáhať sa plnenia mohlo smerovať voči tretej osobe, ktorá finančné prostriedky mala v dispozícii, pričom išlo o osobu odlišnú od exekútora. V náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 165/2012, na ktoré tiež poukazoval najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí, ústavný súd konštatuje, že *„postavenie súdneho exekútora v exekučnom konaní v súvislosti s rozhodovaním o trovách exekúcie alebo odmene súdneho exekútora je potrebné posudzovať odlišne od jeho postavenia vykonávateľa verejnej moci, ktoré má pri realizácii úkonov exekučného konania“*. V konaní, v ktorom exekučný súd rozhoduje o trovách exekúcie a odmene exekútora, je exekútor účastníkom konania. *„Pokiaľ ide o odmenu súdneho exekútora, súdny exekútor koná vo vlastnom mene, na vlastný účet, a preto môže byť v tomto postavení subjektom zodpovedným z bezdôvodného obohatenia.“* Tento záver však ústavný súd konštatoval práve vo vzťahu k skutkovej situácii, kde sa na exekútora hľadelo ako na účastníka konania v časti trov konania exekútora, nie ako na vykonávateľa verejnej moci (a takto to aj vyplýva zo zverejnenej právnej vety). V uznesení ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 361/09 išlo takisto o prípad, keď sa žalobca mohol domáhať vydania bezdôvodného obohatenia od tretej osoby (dodávateľa zaplatených komodít – energie a zemného plynu), a nie od exekútora. A napokon, rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/16/2011 a sp. zn. III.ÚS 45/2008 sa vôbec tejto problematiky netýkajú.

33. Najvyšší súd takisto poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-168/15 z 28. júla 2016, v ktorom sa žalobkyňa (spotrebiteľ) domáhala náhrady škody proti Slovenskej republike na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku, ktorý mal mať svoj základ v neprijateľnej podmienke. K otázke prípadnej konkurencie nároku na náhradu škody a vydania bezdôvodného obohatenia (v tomto prípade tiež voči tretej osobe – spoločnosti Pohotovosť, s.r.o.) sa Súdny dvor Európskej únie vyjadril okrem iného tak, že predpoklady zodpovednosti za škodu nesmú byť formulované tak, aby získanie škody robili *prakticky nemožným* alebo *neúmerne ťažkým* (zásada efektivity). V uvedenej veci (konanie vedené pred Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 19Co/175/2017) však nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia voči spoločnosti Pohotovosť bol už premlčaný. Súd žalobu voči štátu z titulu nároku na náhradu škodu spôsobenú orgánom verejnej moci podľa zákona o zodpovednosti štátu za škodu napokon zamietol z dôvodu, že u žalobkyne nezistil ani nezákonné rozhodnutie, ani nesprávny úradný postup (bod 5 v spojení s bodom 13).

34. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu R 74/2016 (sp. zn. 3Cdo/75/2015 z 23. marca 2016), ktorý predovšetkým vo svojej právnej vete rieši to, že zodpovednosť súdneho exekútora za škodu podľa Exekučného poriadku a zodpovednosť štátu

za škodu podľa zákona o zodpovednosti za škodu, ktorá bola spôsobená exekútorom pri jeho činnosti, sa vzájomne nevylučujú a žiadna nemá prioritu. Treba dodať, že ide o rozhodnutie relevantné pre exekučné konania začaté do 31. marca 2017. V uvedenej veci išlo o analogickú situáciu so situáciou sťažovateľa, kde žalobca žaloval súdneho exekútora o zaplatenie sumy – úrokov zo sumy, ktorú zaplatil ako kúpnu cenu na dražbe, ktorej príklep súd neschválil. Exekútor mu túto sumu vrátil, avšak žalobca žiadal úrok, ktorý by získal, ak by sumu uložil na termínovanom vklade v Slovenskej sporiteľni. Súdny však v tomto prípade od žalobcu nepožadovali, aby sa najskôr od súdneho exekútora domáhal vydania bezdôvodného obohatenia.

35. Z hľadiska postavenia súdneho exekútora a výkonu jeho činnosti je zrejmé, že súdny exekútor v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má postavenie verejného činiteľa a vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci. Medzi exekútorom a žalobcom v prejednávanej veci nešlo o súkromnoprávny vzťah, ale o verejnoprávny vzťah, pretože exekútor vystupoval ako nositeľ štátnej moci a plnil úlohy štátneho orgánu. Keďže exekútor nevystupoval v rovnoprávnom postavení voči žalobcovi ako účastník exekučného konania, ale ako nositeľ verejnej moci vykonávajúci exekučnú činnosť, na jeho strane nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu podľa Občianskeho zákonníka (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/74/2022 bod 35).

36. Exekútor v rámci výkonu exekučnej činnosti teda koná ako nositeľ verejnej moci. Preto zodpovednosť štátu nastupuje hneď a zo zákona (§ 3 zákona o zodpovednosti za škodu). Ak exekútor poruší svoju povinnosť v rámci exekučnej činnosti, ide o prípad nesprávneho úradného postupu, na ktorý sa vzťahuje zákon o zodpovednosti za škodu, čo priamo predpokladá aj tento zákon, keď v § 4 ods. 1 výslovne uvádza, že v mene štátu koná ministerstvo spravodlivosti, ak škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu. Preto podľa Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 sa mohol poškodený domáhať nároku na náhradu škody buď voči exekútorovi alebo priamo voči štátu, a tak sťažovateľ aj postupoval.

37. Sťažovateľ si škodu uplatnil žalobou o náhradu škodu voči štátu z 20. júna 2012. Vydania bezdôvodného obohatenia sa domáhal na pokyn náhradného súdneho exekútora popri domáhaní sa náhrady škody, čo sa následne pozitívne prejavilo vo výške nároku na náhradu škody. Nešlo však o povinnosť sťažovateľa. Nie je povinnosťou poškodeného domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia z osobného majetku exekútora, pretože exekútor vykonáva exekučnú činnosť ako orgán verejnej moci, nie ako súkromná osoba a vzťah v exekučnom konaní medzi exekútorom a poškodeným je vzťah verejnoprávny. Iná je však situácia, ak je majetkový prospech, ktorý predstavuje škodu, v rukách tretej osoby, teda nie u exekútora ako vykonávateľa verejnej moci. Vtedy je prijateľný výklad, na ktorý aj poukazuje najvyšší súd, že najskôr sa má táto osoba domáhať vydania bezdôvodného obohatenia voči tejto osobe. Inak by mohlo dôjsť k zneužívaniu zodpovednosti štátu za škodu výkonom verejnej moci, čo je absolútne nežiaduce.

38. V prípade sťažovateľa bolo nesporné, že nárok na náhradu škody mu vznikol tým, že mu súdny exekútor nevrátil peniaze, ktoré u neho zložil a ktoré mu mal súdny exekútor po neschválení príklepu súdom vrátiť. Súdny exekútor tak porušil svoju povinnosť a v majetkovej sfére sťažovateľa tak došlo k škode práve v dôsledku tohto protiprávneho konania súdneho exekútora.

39. Preto vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľa možno uzavrieť, že sťažovateľ nemal povinnosť domáhať sa najskôr vydania bezdôvodného obohatenia od exekútora ako fyzickej osoby a v tomto

prípade nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nemal prioritu. K ustáleniu výšky škody tak nedošlo až po tom, ako bola sťažovateľovi vyplatená suma 60 012,35 eur z dedičstva po súdnom exekútorovi. Zaplatením tejto sumy sťažovateľovi došlo k čiastočnej úhrade škody, ktorú exekútor spôsobil, čo sa v spore prejavilo tak, že sťažovateľ v tejto časti žalobu zobral späť.

40. Nesprávne zodpovedanie právnych otázok najvyšším súdom, na ktoré sťažovateľ poukazuje v prvej a druhej námietke, vyústili do arbitrárneho právneho posúdenia. Tento výklad je mimo prípustných medzí výkladu a zásadným spôsobom zasahuje do práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj do jeho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa čl. 46 ods. 3 ústavy (bod 1 výroku nálezu). Z uvedeného dôvodu ústavný súd zasiahol do tohto rozhodnutia tým, že ho v príslušnej (napadnutej) časti zrušil a vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

41. Vzhľadom na to, že v uvedenej veci je aktuálne predmetom dovolacieho konania na najvyššom súde aj nárok sťažovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona o zodpovednosti za škodu, ktorý si uplatňoval spolu s nárokom na náhradu škody a toto konanie je na najvyššom súde vedené pod sp. zn. 5Cdo/46/2023, ústavný súd ponecháva najvyššiemu súdu na zváženie vhodnosť spojenia týchto dvoch konaní opäť do jedného konania, dôverujúc v úsudok najvyššieho súdu pri prihliadaní na kritériá pre spojenie vecí.

42. Vo vzťahu k tretej námietke ústavný súd uvádza, že najvyšší súd nekonštatoval, že v uvedenej veci existuje rozdielna rozhodovacia prax. Naopak, bol toho názoru, že právna prax je jednotná (bod 13 a 14 napadnutého uznesenia) a jedno odlišné rozhodnutie (2MCdo/13/2013) považoval za ojedinelý odklon. Najvyšší súd však túto jednotnú prax na skutkový stav sťažovateľa nesprávne aplikoval, pretože skutková situácia v nich nebola analogická so situáciou sťažovateľa. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie sa môže najvyšší súd, riadiac sa právnym názorom ústavného súdu, nanovo vysporiadať s právnymi otázkami. Preto nemožno konštatovať, že najvyšší súd postupoval nesprávne, keď nepredložil vec veľkému senátu, a preto ani nedošlo k porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

43. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať aj finančné zadosťučinenie, čo odôvodňuje tým, že v dôsledku napadnutého rozhodnutia došlo k pocitom frustrácie, duševnej úzkosti a nedôvery v riadne fungovanie právneho štátu, čo je umocnené svojvoľným odklonom od vlastnej rozhodovacej praxe, ako aj tým, že po prípadnom zrušení napadnutého rozhodnutia dôjde aj zo strany najvyššieho súdu možno opäť len k zrušeniu rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ zdôrazňuje, že tento súdny spor však trvá už vyše 10 rokov.

44. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy najmä v prípadoch, keď vzhľadom na charakter porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa nie je možné zaistiť úplnú nápravu zrušením rozhodnutia, opatrenia alebo uvedením do pôvodného stavu a rozhodnutie ústavného súdu konštatujúce porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa nemôže dostatočne zabrániť ani v kombinácii s ďalšími opatreniami pokračovaniu v porušovaní základných práv a slobôd v budúcnosti. V tomto prípade však zrušenie napadnutého rozhodnutia je dostatočnou nápravou zásahu do sťažovateľových základných práv a slobôd. Všeobecné súdy tak môžu v konaní po zrušení napadnutých rozhodnutí konať tak, aby rešpektovali sťažovateľovo právo na súdnu

ochranu a sťažovateľove tvrdenia týkajúce sa pocitu frustrácie a nedôvery môžu zohľadniť v konaní o nemajetkovej ujme, ktorej sa sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi tiež domáha. Treba prisvedčiť, že dĺžka súdneho konania, ako aj doterajšie rozhodnutia vo veci môžu u sťažovateľa vyvolávať pocity frustrácie a nedôvery. Napriek tomu vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažovateľovi pri rozhodovaní o nároku na primerané finančné zadosťučinenie nevyhovet (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

45. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) úplne nahradil trovy konania, ktoré vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľ má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti; 2 x 193,83 eur) a dva úkony právnej služby v roku 2023 (podanie z 18. augusta 2023 a replika sťažovateľa; 2 x 208,67 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 11,63 eur a 2 x 12,52 eur) predstavuje 853,30 eur. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 %, keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania v sume 1 023,96 eur (bod 3 výroku nálezu).

46. Keďže sťažovateľ je zastúpený dvomi právnymi zástupcami, ústavný súd určil v zmysle § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 2 CSP za prijímateľa náhrady trov konania v poradí prvého právneho zástupcu. Priznanú náhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet určeného právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2024

Robert Šorl
predseda senátu